KOHTUJURISTI ETTEPANEK
ELEANOR SHARPSTON
esitatud 1. juulil 2010[1]

1. Komisjon palub Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Malta Vabariik sõlmis 16. aprillil 2004 Gozo Channel Comapny Ltd'ga (edaspidi „GCCL") ainuõigusliku avalike teenuste osutamise lepingu ilma eelnevat hankemenetlust korraldamata, siis on Malta Vabariik rikkunud nõukogu määrusest (EMÜ) nr 3577/92,[2] ja eelkõige selle artiklitest 1 ja 4 tulenevaid kohustusi.

2. Malta õigustab oma tegevust peamiselt väitega, et kõnealusel kuupäeval ei olnud määrus tema suhtes kohaldatav. Malta ühines Euroopa Liiduga alles 1. mail 2004, kuigi ühinemisleping[3] allkirjastati 16. aprillil 2003.

3. Euroopa Kohtu vastavasisulisele märkusele reageerides on komisjon rõhutanud riigi kohustust täita lepingut heas usus ning hoiduda lepingu mõtte ja eesmärgiga vastuolus olevatest toimingutest kuni lepingu jõustumiseni, mis on rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsiooni[4] artiklites 18 ja 26 väljendatud rahvusvahelise õiguse põhimõtted.

1 – Algkeel: inglise.

2 – Nõukogu 7. detsembri 1992. aasta määrus (EMÜ) nr 3577/92 teenuste osutamise vabaduse põhimõtte kohaldamise kohta merevedudel liikmesriikides (merekabotaaž) (EÜT 1992 L 364, lk 7; ELT eriväljaanne 06/02, lk 10; edaspidi „määrus").

3 – Leping Belgia Kuningriigi, Taani Kuningriigi, Saksamaa Liitvabariigi, Kreeka Vabariigi, Hispaania Kuningriigi, Prantsuse Vabariigi, Iirimaa, Itaalia Vabariigi, Luksemburgi Suurhertsogiriigi, Madalmaade Kuningriigi, Austria Vabariigi, Portugali Vabariigi, Soome Vabariigi, Rootsi Kuningriigi, Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi (Euroopa Liidu liikmesriikide) ning Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi vahel Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemise kohta Euroopa Liiduga (ELT 2003 L 236, lk 17; edaspidi „ühinemisleping").

4 – Sõlmitud Viinis 23. mail 1969; jõustus 27. jaanuaril 1980 (*United Nations Treaty Series*, kd. 1155, lk 331; edaspidi „Viini konventsioon").

Õiguslik raamistik

nende sätete hulka kuuluvaks.[7] Kuigi need sätted ei ole iseenesest Malta suhtes siduvad,[8] on kasulik nende sisu siin esitada, kuna Malta aktsepteerib neid kui tema suhtes kohaldatavaid rahvusvahelise tavaõiguse norme.

Viini konventsioon

5. Artikkel 18 „Kohustus hoiduda lepingu mõtte ja eesmärgiga vastuolus olevatest toimingutest kuni lepingu jõustumiseni" sätestab:

„Riik on kohustatud hoiduma lepingu mõtte ja eesmärgiga vastuolus olevatest toimingutest, kui:

4. Viini konventsioon kodifitseerib suures osas rahvusvaheliste lepingute õiguse. Seda kohaldatakse artikli 1 kohaselt riikidevaheliste lepingute (hõlmates seega ühinemislepingu) suhtes ning artikli 5 kohaselt mis tahes lepingu suhtes, mis on rahvusvahelise organisatsiooni asutamisdokument (hõlmates seega erinevaid Euroopa Ühenduse ja Euroopa Liidu lepinguid).[5] Konventsiooni teatavad sätted kajastavad rahvusvahelise tavaõiguse norme, mis sellistena moodustavad ühenduse õiguskorra osa.[6] Artiklit 18 (mis kujutab endast nn ajutist kohustust) ja artiklit 26 (milles sätestatakse hea usu nõue) peetakse üldiselt

a) ta on lepingule alla kirjutanud või vahetanud lepingut moodustavad dokumendid ratifitseerimis- või heakskiitmistingimusega – selle ajani, mil ta väljendab selgelt oma kavatsust mitte saada selle lepingu osalisriigiks – või

b) ta on väljendanud nõusolekut lepingu siduvuse kohta – kuni lepingu jõustumiseni ja seejuures tingimusel, et jõustumine ei veni ülemäära pikale."

5 – Siiski ei ole praegustest liikmesriikidest Prantsusmaa, Malta ja Rumeenia Viini konventsiooni allkirjastanud ning olgugi et nüüdseks on kõik ülejäänud selle kas ratifitseerinud, sellega ühinenud või on sellega ühinenud riigi õigusjärglased, tegid Luksemburg ja Portugal seda alles ühinemislepingu allkirjastamise ja jõustumise vahele jäänud ajavahemikul ning Iirimaa alles pärast viimati nimetatud kuupäeva (vt United Nations Treaty Collection koduleheküg: http://treaties.un.org).

6 – Vt selles osas kõige hilisem 25. veebruari 2010. aasta otsus kohtuasjas C-386/08: Brita (EKL 2010, lk I-1289, punktid 40–42 ja seal viidatud kohtupraktika).

7 – Mitte kõik asjatundjad ei ole ühel arvamusel küsimuses, mil määral on artikli 18 puhul tegemist rahvusvahelise tavaõiguse kodifikatsiooni, mitte selle edasiarendusega: vt nt Sinclair, I., *The Vienna Convention on the Law of Treaties*, Manchester University Press, 1973, lk 22; kokkuvõte tavaõiguse normidest, mille sõnastus erineb Viini konventsioonis esitatust: vt ka Klabbers, J.,*How to defeat a treaty's object and purpose pending entry into force: toward manifest intent*, 34 Vanderbilt Journal of Transnational Law, lk 283, märts 2001.

8 – Vt eespool 5. joonealune märkus.

6. Artikkel 26 „*Pacta sunt servanda*” sätestab:

„Iga jõustunud leping on tema osalisriikidele kohustuslik ja nad peavad seda heas usus täitma.”

EÜ asutamisleping

7. EÜ artikkel 226 (nüüd ELTL-i artikkel 258) sätestab:

„Kui komisjon on arvamusel, et liikmesriik ei ole täitnud aluslepingutest tulenevat kohustust, esitab ta selle kohta oma põhjendatud arvamuse, olles andnud asjassepuutuvale riigile võimaluse esitada oma seisukoht.

Kui asjassepuutuv riik ei järgi esitatud arvamust komisjoni seatud tähtaja jooksul, võib komisjon anda asja Euroopa Liidu Kohtusse.”

8. EÜ artikli 249 (nüüd ELTL-i artikkel 288) teise lõike kohaselt:

„Määrust kohaldatakse üldiselt. See on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.”

9. EÜ artikli 254 (nüüd pärast muutmist ELTL artikkel 297) lõigete 1 ja 2 kohaselt jõustuvad määrused neis kindlaks määratud kuupäeval või selle puudumisel kahekümnendal päeval pärast avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Ühinemisleping ja ühinemisakt

10. Ühinemislepingu artikli 1 lõike 1 kohaselt saavad 10 uut riiki, sh Malta „Euroopa Liidu liikmeteks ning liidu muudetud või täiendatud aluslepingute osapoolteks”. Artikli 1 lõige 2 täpsustab:

„Vastuvõtutingimused ja vastuvõtust tingitud muudatused liidu aluslepingutes on sätestatud käesolevale lepingule lisatud aktis.[9] Nimetatud akti sätted moodustavad käesoleva lepingu lahutamatu osa.”

9 – Akt Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta (ELT 2003 L 236, lk 33; edaspidi „ühinemisakt”).

11. Ateenas 16. aprillil 2003 allkirjastatud ühinemislepingu artikli 2 lõike 2 kohaselt jõustus asjaomane leping 1. mail 2004.

12. Ühinemisakti artikkel 2 sätestab:

„Alates ühinemiskuupäevast on asutamislepingute sätted ning institutsioonide ja Euroopa Keskpanga poolt enne ühinemist vastuvõetud aktid uutele liikmesriikidele siduvad ja neid kohaldatakse nendes riikides vastavalt kõnealustes lepingutes ja käesolevas aktis sätestatud tingimustele."

13. Määruse Malta suhtes kohaldamisele tingimusi ei seatud.

14. Malta andis ühinemislepingu ratifitseerimiskirja Itaalia Vabariigi valitsusele hoiule 30. juulil 2003.

Määrus nr 3577/92

15. Nõukogu võttis määruse vastu 7. detsembril 1992 ning see avaldati Euroopa Ühenduste Teatajas 12. detsembril 1992.

16. Artikli 1 lõige 1 sätestab:

„Alates 1. jaanuarist 1993 kehtib vabadus osutada mereveoteenuseid liikmesriigis (merekabotaaž) ühenduse laevaomanike suhtes, kelle laevad on liikmesriigi registrisse kantud ja kes sõidavad liikmesriigi lipu all, eeldusel et need laevad vastavad kõikidele selles liikmesriigis ettenähtud kabotaažitingimustele, sealhulgas Eurose registrisse kantud laevad, kui nõukogu selle registri kinnitab."

17. Artikli 2 lõike 1 kohaselt on „mereveoteenused liikmesriigis (merekabotaaž)" „teenused, mida tavaliselt osutatakse tasu eest," mille hulka kuulub punkti c teise taande alusel eelkõige „saarekabotaaž kui reisijate- või kaubavedu meritsi […] ühe ja sama liikmesriigi saartel asuvate sadamate vahel".

18. Artikli 2 lõige 4 määratleb „avalike teenuste osutamise kohustused" kui „kohustused, mida kõnesolev ühenduse laevaomanik kommertshuvidest lähtudes endale ei võtaks või ei võtaks samas ulatuses või samadel tingimustel".

19. Artikkel 4 sätestab:

„1. Liikmesriik võib sõlmida avalike teenuste osutamise lepinguid laevaühingutega, kes osalevad regulaarsete teenuste osutamisel saartele ja saartelt ning nende vahel, või kehtestada neile avalike teenuste osutamise kohustusi kabotaažiteenuste osutamise tingimusena.

Kui liikmesriik sõlmib avalike teenuste osutamise lepinguid või kehtestab avalike teenuste osutamise kohustusi, peab ta seda tegema ühtki ühenduse laevaomanikku diskrimineerimata.

2. Avalike teenuste osutamise kohustuste kehtestamisel võivad liikmesriigid esitada ainult nõudeid, mis käsitlevad teenindatavaid sadamaid, regulaarsust, pidevust, sagedust, võimet teenust osutada, tasumäärasid ja laevaperet.

Kõikidele ühenduse laevaomanikele peab vajaduse korral maksma kompensatsiooni avalike teenuste osutamise kohustuste eest.

3. Olemasolevad avalike teenuste osutamise lepingud võivad jääda jõusse kuni vastava lepingu lõppemiseni."

20. Artikli 11 kohaselt jõustus määrus 1. jaanuaril 1993. Artikli 6 alusel aga ei rakendata määrust teatavate kabotaažiteenuste puhul, mida osutatakse Vahemerel ja piki Hispaania, Portugali ja Prantsusmaa rannikut ning seoses teatavate Hispaania, Portugali ja Prantsusmaa rannikuäärsete saarte ning neile riikidele kuuluvate väljaspool Euroopat asuvate saarte ja territooriumidega kuni teatavate kuupäevadeni ajavahemikus 1. jaanuarist 1995 kuni 1. jaanuarini 2004.

Asjaolud ja menetlus

21. Ühinemislepingu sõlmimisele eelnenud läbirääkimiste käigus käsitleti Malta õiguse järkjärgulist kooskõlla viimist liidu õigustikuga muu hulgas meretranspordi valdkonnas ning seda küsimust arutati mitmel korral.

22. Selles osas märgiti 26. oktoobri 2001. aasta ühises seisukohas,[10] et „Euroopa Liit nendib, et Malta kavatseb 30. juuniks 2002 sõlmida sõnaselged viieaastased avalike teenuste osutamise kohustuse lepingud nii Sea Malta Co. Ltd'ga kui [GCCL-ga] ning et pärast nende lepingute lõppemist kohaldatakse

10 – Malta ühinemist Euroopa Liiduga arutav konverents – dokument 20766/01 CONF-M 80/01.

hankemenetlust kooskõlas liidu õigustiku asjaomaste normidega". Euroopa Liit märkis ühises seisukohas ka seda, et „käesolevas staadiumis ei ole selles peatükis vaja pikemalt läbi rääkida," kuid lisas, et ühenduse õigustiku rakendamise raames võib ta „asjaomase peatüki juurde vajalikul ajahetkel tagasi tulla".

23. Käesoleval juhul sõlmiti asjaomane Malta ja Gozo vahel kiirpraamiga regulaarse veoteenuse osutamise leping GCCL-ga [11] alles 16. aprillil 2004 (s.o aasta pärast ühinemislepingu allkirjastamist ning kaks nädalat enne selle jõustumist) viie aasta asemel kuueks aastaks, mida ei saa pikendada.

24. Pooled ei vaidle selle üle, et leping sõlmiti, andmata ühenduse laevaomanikele võimalust pakkumust esitada.

25. Pärast EÜ artiklis 226 osutatud haldusmenetluse läbiviimist palub komisjon nüüd Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Malta Vabariik sõlmis 16. aprillil 2004 GCCL-iga ainuõigusliku avalike teenuste osutamise lepingu ilma eelnevat hankemenetlust korraldamata, siis on Malta Vabariik rikkunud määrusest, eelkõige selle artiklitest 1 ja 4 tulenevaid kohustusi, ning mõista kohtukulud välja Malta Vabariigilt.

26. Malta palub Euroopa Kohtul tuvastada, et määrus ei olnud ega ole vaidlusaluse lepingu suhtes kohaldatav, jätta hagi põhjendamatuse tõttu rahuldamata ning mõista kohtukulud välja komisjonilt.

Hinnang

27. Malta põhjendab oma tegevust peamiselt väitega, et kõnealusel kuupäeval ei olnud määrus tema suhtes kohaldatav. Teise võimalusena väidab ta, et ühinemisläbirääkimiste käigus anti vaidlusaluse lepingu sõlmimisele sisuline nõusolek (kuigi selle sõlmimine õigustatud põhjustel hilines) ning/või lepingu sõlmimist õigustas igal juhul tegelik vajadus ja see oli taotletavate eesmärkidega proportsionaalne.

28. Käesolevas ettepanekus käsitlen üksnes põhiargumenti, mis minu arvates põhjendab piisavalt komisjoni hagi rahuldatama jätmist, ilma et Malta muid vastuväiteid oleks vaja üksikasjalikult uurida.

11 – Suulistest avaldustest nähtub, et leping sõlmiti ka Sea Malta Co. Ltd'ga, kuid hiljem see äriühing likvideeriti.

29. Põhiline komisjoni hagi rahuldamise takistus on lihtne. Hageja taotluse kohane tuvastamine saab käia üksnes sellise asutamislepingutest tuleneva kohustuse rikkumise kohta, mis hõlmab kohustust tegutseda asutamislepingute alusel vastu võetud määrusega kooskõlas. Asjaomane kohustus saab tekkida üksnes juhul, kui asjaomane liikmesriik on asutamislepingud ning seega nende alusel vastu võetud määruse on asjaomase liikmesriigi suhtes siduvad. Käesoleva hagi eesmärk on seevastu tuvastada, et Malta rikkus asjaomast määrust, võttes teatavaid meetmeid ajal, mil EÜ asutamisleping ei olnud tema suhtes siduv.

30. Komisjon ei ole minu arvates seda hagi rahuldamise takistust kõrvaldanud.

31. Sellele arvamusele on aga kaks võimalikku vastuväidet, mida tuleb siinkohal käsitleda. Kas asjaomast tuvastusnõuet võib tõlgendada nii, et see käib mitte lepingu tegeliku sõlmimise kohta16. aprillil 2004, vaid pärast 1. maid 2004 kehtivana hoidmise kohta? Ning kas määrus võis olla Malta suhtes siduv enne viimati nimetatud kuupäeva?

32. Enne mõlema küsimuse uurimist on kasulik meenutada liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi käsitleva Euroopa Kohtu praktika teatavaid aspekte.

Liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi käsitlev kohtupraktika

33. Esiteks on Euroopa Kohus selgitanud, et kohtueelse menetluse eesmärk on anda asjaomasele liikmesriigile ühelt poolt võimalus täita Euroopa Liidu õigusest tulenevad kohustused ning teiselt poolt kaitsta end tõhusalt komisjoni esitatud väidete vastu. Seetõttu a) piiritletakse hagi ese kohtueelses menetluses ja b) komisjon peab nii põhjendatud arvamuses kui ka Euroopa Kohtule esitatud hagis esitama oma väited täpselt, üheselt mõistetavalt ja üksikasjalikult, et liikmesriik ja Euroopa Kohus saaks hinnata, kuidas täpselt on asjaomane liikmesriik aluslepingust tulenevaid kohustusi väidetavalt rikkunud, ning et vältida seda, et Euroopa Kohus otsustab *ultra petita* või vastupidi jätab mõne väite kohta seisukoha võtmata. [12]

34. Teiseks tuleb liikmesriigi kohustuste rikkumise esinemist hinnata liikmesriigile põhjendatud arvamusega seatud tähtaja lõppemisel esineva olukorra alusel. [13]

12 – Vt muude näidete seas 14. oktoobri 2004. aasta otsus kohtuasjas C-340/02: komisjon *vs.* Prantsusmaa (EKL 2004, lk I-9845, punktid 25–27); 28. juuni 2007. aasta otsus kohtuasjas C-235/04: komisjon *vs.* Hispaania (EKL 2007, lk I-5415, punkt 48), ja 10. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-457/07: komisjon *vs.* Portugal (EKL 2009, lk I-8091, punktid 67 ja 68) ning nendes kohtuotsustes viidatud kohtupraktika.

13 – Vt nt eelmises joonealuses märkuses viidatud otsus kohtuasjas C-235/04: komisjon *vs.* Hispaania, punkt 52.

35. Lõpuks peab komisjon tõendama väidet, et kohustust ei ole täidetud, ning esitama Euroopa Kohtule selle küsimuse lahendamiseks vajaliku teabe. Komisjon ei saa oma hagis üksnes väita, et liikmesriik on teatava meetme võtmisega vastava määruse sättest tulenevaid kohustusi rikkunud, tuletades nõnda asjaomasest sättest õiguslikke tagajärgi, mida sellel tingimata ei ole. Oma väite põhjendamiseks peab komisjon tõendama, et asjaomase sätte kohaldamise tingimused on kõnealuses kohtuasjas täidetud. [14]

Lepingu sõlmimine või selle kehtivana hoidmine?

36. Komisjon palub üheselt mõistetavalt tuvastada, et Malta rikkus asjaomase lepingu sõlmimisega 16. aprillil 2004 määrusest tulenevaid kohustusi.

37. Komisjon kasutas 12. detsembri 2006. aasta põhjendatud arvamuses asjaomase kohustuste rikkumise väites praktiliselt identset sõnastust. Nimetatud dokumendis palus ta aga Maltal võtta ka vajalikke meetmeid põhjendatud arvamuse järgimiseks kahe kuu jooksul arvamuse kättesaamisest.

38. Iseenesest mõistetavalt ei saa Maltalt oodata seda, et ta läheb ajas tagasi ning *jätab* asjaomase lepingu 16. aprillil 2004 sõlmimata. Põhjendatud arvamuse järgimiseks vajalikud meetmed said olla ainult sellised, mis oleksid viinud lepingu lõpetamiseni või mittediskrimineeriva hankemenetluse läbiviimise järel uue lepingu sõlmimiseni.

39. Selline olukord ei ole sugugi ebatavaline liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi korral, kui on tegemist näiteks Euroopa Liidu riigihankeõigusnormidega vastuolus oleva avaliku teenuse osutamise lepingu sõlmimisega. Arvestades ELTL-i artiklit 258 ning Euroopa Kohtu praktikat seoses vaidlustega, milles komisjon leiab, et selline leping on sõlmitud õigusvastaselt, peab komisjon, olles andnud asjaomasele liikmesriigile võimaluse esitada oma seisukoht, kõigepealt nõudma sellelt liikmesriigilt õigusvastasuse kõrvaldamist teatavaks kuupäevaks (meetmetega, mis asjaomases staadiumis on võimalikud), ning võib seejärel, kui liikmesriik ei ole õigusvastasust kõrvaldanud, esitada Euroopa Kohtule hagi, kusjuures viimane teeb otsuse selle põhjal, kas õigusvastane olukord komisjoni kindlaks määratud kuupäeval veel kestis.

14 – Vt 3. mai 2001. aasta otsus kohtuasjas C-347/98: komisjon *vs.* Belgia (EKL 2001, lk I-3327, punktid 38 ja 39).

40. Seega otsustab Euroopa Kohus selle stsenaariumi kohaselt, et liikmesriik rikkus kohustusi, kuna õigusvastasus ei olnud selleks kuupäevaks kõrvaldatud, või jätab komisjoni hagi rahuldamata, kui asjaomane õigusvastasus oli kõrvaldatud. [15] Esimesel juhul käsitleb Euroopa Kohtu otsus siiski algset õigusvastasust, mis tuleneb lepingu sõlmimisest, mitte selle õigusvastasuse kõrvaldamata jätmise asjaolu. [16]

41. Seega isegi kui käesolevas liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluse eesmärk tervikuna on lõpetada olukord, mis on määruse tähenduses väidetavalt õigusvastane, või tuvastada, et Malta jättis vastava olukorra lõpetamata selleks seatud tähtaja jooksul, siis nende nõuete rahuldamine sõltub paratamatult järeldusest, et lepingu sõlmimine vastaval kuupäeval oli õigusvastane või vähemalt muutus õigusvastaseks mõnel hilisemal kuupäeval.

42. Taotletava asjaolu tuvastamine eeldab, et on rikutud asjaomases määruses, mitte mõnes muus õigusnormis sätestatud kohustusi. Selleks et hagi saaks rahuldada, pidi asjaomase lepingu sõlmimine olema määrusega keelatud – kas 16. aprillil 2004, mil see sõlmiti (esimene hüpotees) või 1. mail 2004, mil määrus muutus ühinemislepingu artikli 2 lõike 2 ning ühinemisakti artikli 2 alusel Malta suhtes siduvaks (teine hüpotees).

43. Teise hüpoteesi võib ümber lükata suhteliselt lühidalt.

44. Vaidlusalune leping oli olemas juba enne 1. maid 2004 ning määruse artikli 4 lõike 3 kohaselt võivad olemasolevad avalike teenuste osutamise lepingud jääda kuni nende lõppemiseni jõusse. [17]

45. Ma ei saa nõustuda komisjoni poolt kohtuistungil esitatud väitega, et artikli 4 lõige 3 puudutab üksnes 1. jaanuaril 1993 olemas olnud lepinguid isegi liikmesriikide puhul, kes ühinesid liiduga enam kui kümme aastat hiljem. Asjaomane säte viitab „olemasolevatele

15 – Näite viimati nimetatud olukorra kohta (olgugi et seoses laiema kohaldamisalaga määruse vastuvõtmise ja kehtivana hoidmisega, mitte konkreetse lepingu sõlmimisega) võib leida 27. oktoobri 2005. aasta otsuses kohtuasjas C-525/03: komisjon *vs.* Itaalia (EKL 2005, lk I-9405, punkt 16).

16 – Näite võib leida 5. oktoobri 2000. aasta otsuses kohtuasjas C-16/98: komisjon *vs.* Prantsusmaa (EKL 2000, lk I-8315, punktid 1, 12–22 ja 113). Kontrastiks võib seada EÜ artikli 88 lõike 2 (nüüd ELTL artikli 108 lõige 2, varem EÜ asutamislepingu artikli 93 lõige 2) alusel algatatud, riigiabiga seotud asjad, milles ainsaks küsitavuseks on komisjoni otsusega pandud kohustus kõrvaldada õigusvastasus; vt nt 2. veebruari 1988. aasta otsus kohtuasjas 213/85: komisjon *vs.* Madalmaad (EKL 1988, lk 281, punktid 7 ja 8).

17 – Tuleb märkida, et füüsiliste või juriidiliste isikutega sõlmitud lepingutega seoses ei ole ühelgi aluslepingu sättel sama mõju, mis on EÜ artiklil 307 (nüüd ELTL artikkel 351) seoses rahvusvaheliste lepingutega. See säte nõuab, et uued liikmesriigid kõrvaldaksid kõik vastuolud, mis tulenevad enne aluslepingutega ühinemist sõlmitud rahvusvahelistest lepingutest.

lepingutele", mitte „1. jaanuaril 1993 olemasolevatele lepingutele". Õiguskindluse nõudega kooskõlas saab mõiste „olemasolevad" selles sättes tähendada üksnes „olemasolevad käesoleva määruse jõustumise kuupäeval".[18] Liiduga pärast 1. jaanuari 1993 ühinenud riikide osas on selleks kuupäevaks ühinemiskuupäev ning selle väitega nõustub ka komisjon. Nõustudes 26. oktoobri 2001. aasta ühises seisukohas sellega, et ajavahemikuks 2002. aasta juunist kuni 2007. aasta juunini sõlmitud leping on Malta tulevaste kohustustega kooskõlas, ilma et Malta suhtes oleks seoses asjaomase määruse kohaldamisega vaja sätestada eritingimusi, tunnistasid EL-i läbirääkijad kaudselt, et artikli 4 lõige 3 on sellise lepingu suhtes kohaldatav.

46. Seega ei saa nõustuda komisjoni repliigis esitatud väitega, et Malta rikkus asjaomases määruses sätestatud kohustusi alates 1. maist 2004.

47. Igal juhul oleks järeldus, et Malta rikkus määruses sätestatud kohustusi 1. maist 2004, vastuolus komisjoni esitatud nõudega ning komisjonil ei ole võimalik seda nõuet hiljem muuta või teistmoodi tõlgendada, mida komisjon näis tahtvat kohtuistungil teha.

48. Seetõttu käsitlen nüüd esimest hüpoteesi. Nimetatud hüpotees tähendab, et Maltal lasus kohustus asjaomast lepingut kuni ühinemiseni mitte sõlmida.

Enne ühinemist esinev kohustus?

49. Ühingemisleping ja ühinemisakt, mille Malta allkirjastas 16. aprillil 2003, andes ratifitseerimiskirja hoiule 30. juulil 2003, ei näe sõnaselgelt ette, et määrus on enne asutamislepingu jõustumist Malta suhtes siduv. Ühinemisakti artikli 2 põhjal näib hoopis paratamatu järeldus, et määrus muutus Malta suhtes siduvaks alles kõnealusel kuupäeval – 1. mail 2004.

50. Läbirääkimiste staadiumis teatas Malta siiski oma kavatsusest sõlmida viieaastane leping GCCL-iga enne 30. juunit 2002 ning sellist ELi läbirääkijate silmis ühinemisega kooskõlas olevat lepingut peeti vastuvõetavaks, kuid tegelikult sõlmis Malta vaidlusaluse lepingu kuueks aastaks 16. aprillil 2004, millega ei oldud nõustutud ning millest ei olnud ELi läbirääkijaid isegi teavitatud.

18 – Vt ka allpool punkt 58 jj.

51. Esiteks tuleb märkida, et komisjon ei väitnud Euroopa Kohtule esitatud hagis või repliigis Malta vastusele, milles sõnaselgelt käsitleti määruse asjaomasel ajal Maltale kohaldatavust, et tema hagi põhineb mingilgi viisil või määral kohustusel, mis Maltal lasus enne ühinemislepingu jõustumist. Komisjon märkis repliigis hoopis selgelt, et „Malta Vabariik rikkus nõukogu määruses (EMÜ) nr 3577/1992 sätestatud kohustusi just asjaomasest kuupäevast, nimelt ühinemiskuupäevast".

52. Neil asjaoludel on komisjon kui hageja Euroopa Kohtu menetluses selgesti rikkunud kohustust esitada kõik oma hagi aluseks olevad asjaolud, kui ta soovib hiljem tugineda varasema kohustuse olemasolule. Selline olukord on vastuolus Euroopa Kohtu kodukorra artikli 42 lõike 2 esimese lõiguga, mille kohaselt: „ei tohi menetluse käigus esitada uusi väiteid, kui need ei tugine faktilistele ja õiguslikele asjaoludele, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus". [19]

53. Euroopa Kohus on ise palunud pooltel esitada oma seisukoht määruse ajalise kohaldatavuse kohta käesoleva hagi asjaoludel ning selle kohta, kui oluliseks tuleb pidada kohustust tegutseda heas usus lepingu jõustumisele eelnenud ajavahemikul.

54. Kui Euroopa Kohus peaks otsustama, et rikutud on kohustust, millele komisjon oma hagis ega repliigis ei viidanud, siis võib tekkida küsimus, kas ei ole mitte tegemist Euroopa Kohtu omal algatusel esitatud väitega.

55. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt võib ning isegi peab Euroopa Kohus avalikul huvil rajanevaid väiteid kontrollima omal algatusel, kui pooled ei ole neid esitanud. Ühelt poolt aga ei näi, et Euroopa Kohus oleks seda komisjoni väidete laiendamiseks liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses varem teinud, ning teiselt poolt on Euroopa Kohtu esitatud „avalikul huvil rajanevad väited" seotud oluliste menetlusnormidega, mitte materiaalõiguslike argumentidega. [20] Igal juhul oleks

19 – Vt 17. novembri 1992. aasta otsus kohtuasjas C-279/89: komisjon *vs.* Ühendkuningriik (EKL 1992, lk I-5785, punktid 14–17).

20 – Seetõttu nt kohtueelse menetluse nõuete järgimata jätmise (mis kujutab endast aluslepinguga taotletud „põhilist garantiid" – vt 10. aprilli 2008. aasta otsus kohtuasjas C-442/06: komisjon *vs.* Itaalia (EKL 2008, lk I-2413, punkt 22 ja seal viidatud kohtupraktika) võib Euroopa Kohus tõstatada omal algatusel, isegi kui liikmesriik ei ole ise seda sõnaselgelt teinud. Apellatsioonimenetluses tehtava vahe kohta vt 2. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-367/95 P: komisjon *vs.* Sytraval ja Brink's France (EKL 1998, lk I-1719, punkt 67).

see, kui Euroopa Kohus hakkaks komisjoni argumente liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses täiendama, uus lähenemine. Minu arvates ei ole selline asjade käik asjaomase menetluse süüdistava, kvaasikriminaalmenetluse olemusega kooskõlas.

56. Olgu sellega kuidas on, kuid Euroopa Kohtu küsimusele vastates väljendas komisjon oma arvamust, et a) tulevase liikmesriigina oli Malta kohustatud tegutsema heas usus alates ühise seisukoha allkirjastamist 26. oktoobril 2001, ning b) et ta oli kahtlemata kohustatud liidu õiguse rikkumisest hoiduma pärast ühinemislepingu allkirjastamist 16. aprillil 2003. Komisjon sõnul sõlmis Malta vaidlusaluse lepingu aga asjaoludel, mis annavad tunnistust halvas usus tegutsemisest. Selles osas peab komisjon esmatähtsaks heausksuse nõuet ja selle väljendust Viini konventsiooni artiklites 18 ja 26.

57. Selleks et esitatud nõuet rahuldada, peab Euroopa Kohus minu arvates mitte üksnes leidma, et Malta kohustus vaidlusalust lepingut 16. aprillil 2004 mitte sõlmida tulenes Malta kui tulevase liikmesriigi staatusest, kes oli allkirjastanud ja ratifitseerinud ühinemislepingu, vaid kõigepealt tuvastama, et määruses endas võidi liikmesriikidele panna kohustusi enne selle jõustumist.

58. Ajavahemik enne seda, kui liidu õigustikku kuuluv määrus ühinevas liikmesriigis jõustub, on võrreldav ajavahemikuga määruse vastuvõtmisest või avaldamisest kuni jõustumiseni olemasolevate liikmesriikide jaoks. Tulevase liikmesriigi kohustused ühinemisele eelneval ajavahemikul ei saa olla suuremad, kui on olemasoleval liikmesriigil võrreldaval ajavahemikul enne õigusakti tavapärast jõustumist. Seetõttu võib leida, et Malta rikkus vahetult enne liikmesriigiks saamist kohustusi vaid siis, kui üks selleaegsest 12-st liikmesriigist oleks rikkunud määrusest tulenevaid kohustusi, kui ta oleks sõlminud võrdväärse lepingu ajavahemikul määruse vastuvõtmisest 7. detsembril või avaldamisest 12. detsembrist 1992 kuni selle jõustumiseni 1. jaanuaril 1993.

59. Selles osas on selge, et määrus on tervikuna siduv (kõigi, olgu siis liikmesriikide, institutsioonide või üksikisikute suhtes) selle jõustumise kuupäevast, mitte varem, välja arvatud, kui erandjuhtudel on selle sätetele

sõnaselgelt antud tagasiulatuv jõud.[21] EÜ artikli 254 lõigetes 1 ja 2 (ELTL artikkel 297) sätestatud norm, mis tagab, et määrustel on kergesti kindlaks tehtav jõustumiskuupäev, on oluline õiguskindluse põhimõtte väljendus. Kui määrustel oleks mõju enne nende jõustumiskuupäeva, puuduks sellel kuupäeval mõte.

60. Käesoleval juhul puudub määruses sõnaselge tagasiulatuvat jõudu ettenägev säte. Vastupidi, artiklis 11 mitte üksnes ei täpsustata, et jõustumiskuupäev on 1. jaanuar 1993, vaid ka artikli 1 lõige 1 sätestab sõnaselgelt, et vabadus osutada mereveoteenuseid kehtib *alates 1. jaanuarist 1993*, ning artikli 4 lõige 3 näeb sõnaselgelt ette, et *olemasolevad* avalike teenuste osutamise lepingud võivad jääda jõusse kuni vastava lepingu lõppemiseni. Selles osas (selleaegsete 12 liikmesriigi puhul[22]) saab fraas „olemasolevad lepingud" tähendada üksnes lepinguid, mis olid olemas kas 1. jaanuaril 1993 või (kui on tegemist teenustega, mille kohta asjaomast määrust artikli 6 alusel erandina ajutiselt ei rakendata) kuupäeval, mil asjaomane ajutine erand lõppes.[23]

61. Seetõttu leian, et *määruse artiklite 1 ja 4* rikkumist ei oleks saanud ette heita liikmesriigile, kes sõlmis 1992. aasta detsembri lõpus avalike teenuste osutamise lepingu ühenduse hankemenetluseta.

62. Vastab tõele, et liikmesriikidel on ka üldisem koostöökohustus, mis on nüüd väljendatud ELL-i artikli 4 lõikes 3 (varem EÜ artikkel 10 ning enne seda EÜ asutamislepingu artikkel 5) ning mis näeb ette, et aluslepingute või liidu institutsioonide õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmise tagamiseks kasutatakse kõiki asjakohaseid meetmeid, aidates kaasa liidu ülesannete täitmisele ja hoidudes kõigist meetmetest, mis võiksid ohustada liidu aluslepingute eesmärkide saavutamist.

63. Euroopa Kohus põhjendas oma otsust kohtuasjas C-129/96: Inter-Environnement

21 – Vt sellise erandjuhu kohta nt 9. jaanuari 1990. aasta otsus kohtuasjas C-337/88: SAFA (EKL 1990, lk I-1).

22 – Vt ka eespool punkt 45.

23 – Vt eespool punkt 20. Selles küsimuses ei ole Euroopa Kohus otsust langetanud, kuid hiljutisest 22. aprilli 2010. aasta otsusest kohtuasjas C-122/09: Enosi Efopliston Aktoploïas jt (EKL 2010, lk I-3667, punktid 15 ja 17) ja 28. septembri 2006. aasta määrusest kohtuasjas C-285/05: Enosi Efopliston Aktoploïas jt, punkt 19, millele viidatakse kohtuasjas C-122/09 tehtud otsuse punktis 10, näib, et liikmesriik võib olla kohustatud mitte võtma meetmeid, mis võivad määruse kohaldamist pärast ajutise erandi lõppemist tõsiselt kahjustada. Vt ka allpool punkt 63 jj, eriti punkt 65 ning 25. joonealune märkus.

Wallonie [24] viimatinimetatud kohustusega, märkides, et direktiivi adressaadiks olev liikmesriik peab direktiivis sätestatud ülevõtmise tähtaja jooksul hoiduma selliste sätete vastuvõtmisest, mis võivad direktiiviga ette nähtud tulemuse saavutamist tõsiselt kahjustada.

64. Siiski ei leia ma, et seda väljakujunenud kohtupraktikat saab direktiividelt määrustele lihtsalt üle kanda. Põhimõtteliselt märgitakse direktiivis selle jõustumiskuupäev ning kuupäev, mis ajaks peavad liikmesriigid selle üle võtma. Euroopa Kohtu praktika kohaselt peavad liikmesriigid nende kahe kuupäeva vahelisel ajavahemikul hoiduma meetmete võtmisest, mis võivad ettenähtud tulemuse saavutamist tõsiselt kahjustada. Euroopa Kohus ei ole kunagi sedastanud, et selline kohustus kehtib ka varem – ajavahemikul alates direktiivi vastuvõtmisest ja/või avaldamisest kuni jõustumiskuupäevani. Kui nii tehtaks, kaotaks minu arvates samuti jõustumiskuupäev mõtte.

65. Määruste rakendamise suhtes ei kehti üleminekuaega, nende puhul esineb teatav ajavahemik vaid vastuvõtmise ja/või avaldamise ning jõustumise vahel, mille järel määrus muutub tervikuna siduvaks. Ajavahemikku, mida käsitletakse kohtuotsuses Inter-Environnement Wallonie, määruste puhul seega ei esine. [25]

66. Ma ei väidaks lausa seda, et ei saa esineda olukorda, kus liikmesriik võib teatava meetme võtmise tõttu rikkuda koostöökohustust ajal, mil direktiiv või määrus on olemas, kuid pole veel jõustunud. Siiski näib mulle, et sellisel juhul tuleb asjaomase meetmega soovitava tulemuse saavutamist „tõsiselt kahjustada võiva" tegevuse kriteeriumit tõlgendada eriti rangelt. Võimalik, et sellises olukorras oleks koostöökohustuse rikkumisega tegemist üksnes meetme puhul, mida ei sa enne direktiivi ülevõtmise tähtaja möödumist tühistada või mis mingil viisil takistab määruse eesmärgipärast kohaldamist. [26]

67. Kuigi vastab tõele, et aluslepingu kohustuste rikkumise menetluses vähese tähtsuse

24 – 18. detsembri 1997. aasta otsus kohtuasjas C-129/96: Inter-Environnement Wallonie, EKL 1997, lk I-7411, punkt 45 ning resolutsiooni punkt 2. Vt ka kohtujurist Jacobsi ettepanek, eriti punktid 33, 39 jj.

25 – Nõustun veel kinnitamata võimalusega, et ajutine erand määruse (ning eelkõige just käesoleva määruse) kohaldamisest võib tuua kaasa kohtuotsuses Inter-Environnement Wallonie (vt eespool punkt 60 ja 23. joonealune märkus) käsitletuga võrdväärse kohustuse, kuid käesolev kohtuasi puudutab olukorda, kus sellist erandit ajal, mil määrus kõnealuse liikmesriigi suhtes jõustus, ei kehtinud.

26 – Vt ka eespool 24. joonealuses märkuses viidatud kohtujurist Jacobsi ettepanek kohtuasjas Inter-Environnement Wallonie, punkt 42 jj.

reegel ei kehti [27] ning Euroopa Kohus tuvastab kohustuste rikkumise, sõltumata sellest, kui vähetähtis või eraldiseisev see on, tundub mulle, et teistsugune kriteerium oleks asjakohane asjades, kus väidetav rikkumine leidis aset teatava meetme võtmisega enne asjaomase meetme jõustumist.

68. Vaidlusaluses asjas käsitletava määruse puhul oleks komisjon võib-olla pidanud tõendama, et kõnealune tegevus näiteks välistas igasuguse kooskõla võimaluse asjaomase määruse sätetega märkimisväärselt pikaks ajaks pärast määruse jõustumist, või hõlmas endas rea meetmeid, mis kumulatiivselt ning süstemaatiliselt nõrgestavad määruse kohaldamist, või võeti ette tahtliku ja/või ilmse kavatsusega määruse sätetest mööda minna.

69. See-eest ei piisa minu arvates iseenesest üksiku lepingu sõlmimisest – kui tahes sõnaselgeltkeelatud see jõustunud määruse alusel ka oleks olnud – muude raskendavate asjaolude puudumisel selle järelduse põhjendamiseks, et liikmesriik on rikkunud koostöökohustust, *kui leping sõlmiti enne määruse jõustumist*. Teistsugusele seisukohale jõudmine tähendaks mitte üksnes jõustumiskuupäeva tähtsuse, vaid ka artikli 4 lõike 3 eitamist.

70. Lisaks sellele oleks komisjon minu arvates sel juhul kõigepealt pidanud nõudma asjaolu tuvastamist, et rikutud on koostöökohustust, mitte määruse artikleid 1 ja 4, mis lepingu sõlmimise ajal ei olnud jõus. On tõsi, et Euroopa Kohus on mõnikord leidnud, et liikmesriik on seda üldist kohustust rikkunud, kuigi vastavat nõuet ei näi olevat esitatud, [28] kuid minu teada mitte selle asemel, et tuvastada mõne konkreetsema sätte rikkumine, mida on väidetud, kuid mida ei ole tõendatud, või asjas, mille puhul selline säte ei olnud rikkumise põhjustanud tegevuse ajal veel jõus.

71. Kui mul on õigus eelkirjeldatud hüpoteetilises asjas, kus liikmesriik sõlmis võrdväärse lepingu 1992. aasta detsembri lõpus, siis mida toob see endaga kaasa liikmesriigi nagu Malta suhtes, kes sõlmis vaidlusaluse lepingu ajavahemikul, mis üksnes ei eelnenud määruse

27 – Vt nt 7. veebruari 1984. aasta otsus kohtuasjas 166/82: komisjon *vs.* Itaalia (EKL 1984, lk 459, punkt 24; 15. juuni 2000. aasta otsus kohtuasjas C-348/97: komisjon *vs.* Saksamaa (EKL 2000, lk I-4429, punkt 62) või 14. aprilli 2005. aasta otsus kohtuasjas C-157/03: komisjon *vs.* Hispaania (EKL 2005, lk I-2911, punkt 44).

28 – Vt nt 12. juuli 2007. aasta otsus kohtuasjas C-507/04: komisjon *vs.* Austria (EKL 2007, lk I-5939).

kehtima hakkamisele tema territooriumil, vaid ka aluslepingute kehtimahakkamisele ning Malta saamisele liidu liikmesriigiks?

72. Vähemalt ei saanud Maltal 2004. aasta aprillis olla suuremaid kohustusi kui mõnel liikmesriigil 1992. aasta detsembris. Kui tal üldse oli kohustusi, siis said need olla vaid väiksemad. Kuigi rahvusvahelise lepinguõiguse alusel tekkinud ajutise kohustuse täpses sisu suhtes puudub üksmeel, ei saa see nõuda kooskõla lepinguga enne selle jõustumist täpselt samadel tingimustel kui need, mis kehtivad pärast selle jõustumist, vastasel korral muutub jällegi jõustumiskuupäev mõttetuks.

73. Nagu olen märkinud, ei ole Viini konventsiooni sätted kui sellised Malta suhtes siduvad ning kuigi asjaomase reegli sõnastus on aastate jooksul muutunud ning eri autorite käsitluses erinenud,[29] näib siiski selge, et ajutine kohustus ei takista allakirjutanud riigil astuda mis tahes samme, mis oleksid vastuolus lepinguga, kui see oleks riigi suhtes jõus, vaid takistab astuda mistahes samme, mis astuks risti vastuollu lepingu peamise eesmärgiga.

74. Ma ei väidaks selles osas, et Euroopa Liiduga ühinemise lepingu allkirjastanud ja ratifitseerinud riigi ajutine kohustus on üksnes hoiduda tegevusest, mis võib muuta tühiseks Euroopa Liidu aluslepingute või ühinemislepingu mõtte ja eesmärgi tervikuna – igal selliseid tagajärgi kaasa tooval tegevusel oleks kolossaalne ulatus –, kuid leian, et ainult üks selline tegu, mis ei ole tulevaseks liidu liikmeks saamisel tekkiva kohustustega täielikult kooskõlas, ei saa tavajuhul tingida asjaomase riigi vastu aluslepingu kohustuste rikkumise menetluse algatamist.

75. Ilma et tekiks isegi vajadust uurida Malta esitatud selgitusi selle kohta, miks 2001. aasta ühises seisukohas nimetatud kuupäevad ja tegelikult sõlmitud lepingu algus- ning lõpukuupäevad erinevad,[30] tundub mulle

29 – Klabbers (viidatud eespool joonealuses märkuses 7) osutab mitmele allikale, milles märgitakse, et kohustuseks on „hoiduda mis tahes tegevusest, mis muudaks ettenähtud kohustuse täitmise ühe poole jaoks võimatuks või keerulisemaks", „mitte teha allkirjastamise ja ratifitseerimise vahele jääval ajal midagi sellist, mis kahjustab lepingu eesmärgi saavutamist", „mitte teha midagi sellist, mis takistab teisel poolel meetmete võtmist juhul kui ja siis kui leping jõustub", „hoiduda enne ratifitseerimist mistahes meetme võtmisest, mille eesmärk on oluliselt kahjustada võetud ja allkirjadega kinnitatud kohustuse väärtust" või mitte „tegutseda halvas usus, soovides jätta teine pool ilma kasust, mida ta lepingust õiguspäraselt lootis saada ning mille eest ta andis võrdväärse vastutasu".

30 – Sisuliselt märgib Malta, et i) ta oli kohustatud ootama GCCL ümberstruktureerimise lõppu ning kolme uue laeva üleandmist, enne kui ta sai õigesti hinnata asjaomase liini toetuse taset, ning et ii) lepingu kestuse ettenägemisel juhindus ta komisjoni suunistest (KOM(2003)595 lõplik), milles peetakse kestust ebaproportsionaalseks üksnes siis, kui see ületab kuut aastat. Siinkohal märgin üksnes seda, et nimetatud põhjendusi ei saaks juhul, kui neid uurima asuda, sisusse süüvimata kõrvale jätta.

käesoleval juhul, et Euroopa Kohus ei peaks komisjoni hagi rahuldama.

76. Kohtuasi puudutab ühtainsat lepingut. Malta kavatsus sõlmida see leping ajavahemikuks, mis kestab kolm või enam aastat pärast päeva, mil Malta ühineb liiduga, tehti teatavaks ühinemisläbirääkimiste ajal. Komisjon ei olnud siis selle kavatsuse vastu ning kuna see ei toonud ühinemisaktis määruse kohaldamise osas Malta suhtes kaasa eritingimuste seadmist ning selle peatüki juurde ei tuldud läbirääkimiste käigus tagasi, siis tuleb eeldada, et komisjon nõustus sellise lepingu ning asjaomase määruse kooskõlaga. Komisjon heidab nüüd ette, et tegelikult sõlmiti leping pikemaks ajaks (veidi vähem kui kolme aasta asemel), kui peeti silmas 26. oktoobri 2001. aasta ühises seisukohas. Seega ei ole küsimus mitte toimingus, mis võib kogu määruse kohaldamist Maltal pikas perspektiivis tõsiselt kahjustada, vaid meetmes, mis kõrvaldab teatava saarekabotaaži teenuse piiratud ajavahemikuks (mis, tõsi, on esialgu teavitatud ja kokku lepitud ajavahemikust märgatavalt pikem) selle kohaldamisalast.

77. *Kuna ei määrus ega aluslepingud olnud asjaomasel ajal Malta suhtes kehtivad,* tundub mulle, et see ei ole tegevus, mille kohta saaks põhjendatult otsustada, et Malta rikkus *määrusest tulenevat* kohustust selle tõttu, et tal kui tulevasel liikmesriigil lasus kohustus mitte nurjata aluslepingute eesmärki ja mõtet või asjaomase määruse hilisema kohaldamine võimalust.

Ettepanek

78. Eelnimetatud põhjendusel teen Euroopa Kohtule ettepaneku jätta hagi rahuldamata ning mõista Malta nõude kohaselt ja Euroopa Kohtu kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel kohtukulud välja komisjonilt.